

СВОБОДА
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 61-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА", P. O. Box 348, JERSEY CITY, N.J. 07303

Шпигунська держава

Кожна держава в світі має свій шпигунський апарат, який всюди зобов'язаний дізнатися про військові та господарські таємниці своїх сусідів — на випадок, коли ті сусиди загрожували б її безпеці. Це діло розвідного відділу держави збройних сил. Про виявлення небезпечних елементів всередині країни дбав скрізь у світі поліція. Інакше в СССР. Шпигунським цілям підпорядковані там усі ділянки, що мають діло з закордоном — дипломатія, економіка, культура, установи, пресові кореспонденти, туристична. А на внутрішньому терені розбудовано могутню шпигунську сіть, в яку включено все громадянство, всі організації, школи, родини, — від у світі не було й не має такого донощитва, як у СРСР. Після війни носили там на вулицях скриньки, у які заохочували кидати доноси — сусідів проти сусідів, дітей проти батьків. Тепер це масове донощитво трохи зменшилось, але шпигунство залишилось: страх перед чужинцями шпигунами, під усіма масками. Немає кращого прикладу на німецьку мудрість: „Мертвотник уявляє інших такими, яким є він сам“.

Минулого тижня директор ЕфБіАй Едгар Гувер, знімаючи перед Конгресовою Комісією, стверджує, що добра половина совєтського персоналу в Об'єднаних Націях — це шпигуни, і що те саме стосується совєтських акредитованих кореспондентів. Незалежно від тих його зізнань, але наче на їх підтвердження, два відповідальні журналісти з конгресу Герста, П'єр Гюсс і Джордж Карпозі, добре ознайомлені з тереном ОН, виділи книжку „Червоні шпигуни в Об'єднаних Націях“. У рецензіях на цю книжку пишеться, що, хоч зміст її подобає на фантастично-сенсацийний авантюристичний роман, він тим трагічніший, що — правдивий. Вступ до цієї книжки написав колишній амбасадор ЗДА в ОН Генрі Кебот Ладж, який звертає увагу на загрозу совєтській шпигунській навалі. Використовуючи терен ОН як відбиту і як параван для шпигунської роботи, совєтські „дипломати“ від Вишинського й Зоріна аж по теперішнього Федоренка ведуть наклепницьку кампанію проти ЗДА, покладаючись на американську терпеливість. Однак, колишній ця терпеливість скінчиться.

Московська облуда

Московські „Известия“, офіційний орган совєтського уряду і т. зв. совєту депутатів трудящих СССР, дуже стурбовані діяльністю ізраїльських дипломатів у Совєтському Союзі, зокрема їхнім зацікавленням ситуацією єврейського населення в цій „соціалістичній“, мовляв, країні. Уже два рази — в числах з 11 квітня і з 22 травня ц. р. — виступили „Известия“ з „обуреними“ ревеліями на тему зустрічей представників ізраїльської амбасаді з жидами в Одесі.

Приводом до розголосних виступів московських „Известий“ стали в першому випадку відвідини секретарів ізраїльської амбасаді в Москві Горніна і Бірана в одеській синагозі з початком цього року, а в другому — приїзд ізраїльського посла в СССР І. Текоа і третього секретаря цієї ж амбасаді І. Каца до Одеси.

Вислани слід за ізраїльськими дипломатами в Одесу „спецкореспондентів“ московських „Известий“ представили ці відвідини в чисто совєтському, донощичко-кримінальному дусі. За їх „ін формациями“ Горнін і Біран, „замість молитви Всевишньому“, намагалися переконати одеських жидів, що в СССР заборонено випікати мацу. Ще більшого „злочину“ допустилися вони, відмовившись... прийняти вручування їм нібито самими жидами „протест“ проти політики ізраїльського уряду, зокрема проти навізання дружних взаємин з „наслідниками фашистів“ — Західною Німеччиною і толерування рішень боніського уряду в справі припинення переслідування нацистських злочинців. Шкодо ізраїльського посла І. Текоа і його секретаря Каца, то їхнє „незаконне вистреляння у внутрішній справі СССР“ виявилось в тому, що вони роздавали одеським жидом інформаційну літературу про Ізраїль і відмовилися говорити з підставленими їм провідниками.

Стриманість ізраїльських дипломатів, їхня відмова приймати передавані їм совєтськими громадянами „матеріали“, спрепаровані КГБ, як також їхня обережність у розмові на політичні теми — все це вилізло в обвинувачення проти них уже цілком „з іншої боку“. Не зловивши ізраїльських дипломатів на провокацію, вишколені в кагебівській роботі совєтські „журналісти“, ненависники і погромники релігійного життя, почали обвинувачувати їх в „обурюванні людської гідності громадян і їхніх релігійних почуттів“.

Випадок з ізраїльськими дипломатами в Одесі дрібний, але він доводить, що котрийсь там раз і черги, що московська облуда і забірність не мають меж.

СИМВОЛ НАШИХ ЗМАГАНЬ І НАШОЇ ПРАВДИ
Промови під час акту завершення Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні 22 травня 1965

Д-р СТЕПАН ВІТВИЦЬКИЙ
Президент УНР
в екзилі

Коли відзначаємо сьогодні завершення Шевченківських святкувань, наша думка звертається в першу чергу до всіх українських людей, що своїм трудом і жертвою вносили перевести великий задум у діло. Пам'ятник Шевченкові — це діло спільного зусилля українців, що живуть у вітчизні, і в цьому його особлива вага. Не сподружимо цього пам'ятника на доручення якоїсь влади, не зафундував його якийсь багатій, а здвинула його своєю ціною рукою українська вільна людина. За це належить їй слово признання й вдячності.

Очевидно, на першому місці треба відзначити ініціаторів і організаторів побудови пам'ятника та й самого скульптора — мистця. Вони можуть бути горді вислідом своєї праці. Та не в меншій мірі можуть бути гордіми й тисячі жертводавців, серця яких віддавалися немов на звук кародійного слова і які поспішили із своїми жертвами з найдалішх закутків нашого великого розсіяння. Пригадується оті довгі списки платників на фонд будови, що були вміщені в нашій пресі. Їх варто було студіювати. Були там імена людей, що живуть не тільки в Америці, але й в Європі та далекій Австралії. Та найважливіше — були також жертводавці з нашої Батьківщини України. Пригадується зворушливий лист, що його прислав з України на адресу Комітету один інвалід, враз із своєю невеликою виплатою.

Уся збіркова кампанія це була неспітка іспити зрілості нашої спільності, і треба сказати, що цей іспит вона склала з визначним вислідом. Це був також доказ, чого може довершити українська людина, живучи на свободі, нехай і в широкому розсіянні. Це був, врешті, доказ, скільки для цієї людини важить ім'я Шевченка як пробудителя і духовного батька сучасного українства.

Сьогодні пам'ятник великому синові України стоїть на американській землі як символ наших змагань і нашої правди. Цей пам'ятник є в однаковій мірі теж символом загальнолюдських ідеалів. Духовні вартості людства мають на собі печать вічності. Провідні ідеї великих мистців і мислителів належать цілому людству і входять у скарбницю загальнолюдської культури. Туди належить теж і творчість Тараса Шевченка. Його могутнє слово, підняте в обороні покращення і поволення, стоїть завжди на сторожі і закликає їх до боротьби за своє право.

Поруч із тим, спорудження Шевченківського пам'ятника в цьому столицьому городі має для нас немале політичне значення. Це немов видний знак і ствердження наших політичних аспірацій. Проходять повз статую, американський громадянин чи чужинець подивляється теж життю і долею народу, який цю велику

людину із себе видав. Зібрані відомості передаватимуться з уст до уст і це, безумовно, сприятиме поширенню нашої правди на чужині.

І врешті, як здійснення наших задумів і як сума наших спільних почувань, ця спільна статуя скріплить нашу віру, що воно, який запалав Шевченко своїм словом, уже не погасне, а освітлюватиме нам своїм світлом шлях у нашому далшому історичному поході. Він, дасть Бог, і доведе нас до великої мети, що й на ім'я Вільна Самостійна Україна.

Подякуймо ж Всевишньому, що Своєю рукою пообіцяло нам зусилля і дозволило нам бути учасниками цієї не забутньої події.

ПРОФ. РОМАН СМАЛЬ
СТОЦЬКИЙ

Голова Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові

З Божою поміччю Комітет Пам'ятника Шевченкові сьогодні завершує своє діло вмуванням документів у наш пам'ятник та передачею його під опіку нашого Американського Уряду.

Ми перемогли всі ворожі заціпки Москви, і кінець діло хвалить! Всі американці українського роду, всі українці поволені України, всі поневолені комуністичним імперіалізмом народи мають від сьогодні рідний клатник землі і монументом Шевченка, символом волі, людської гідності та справедливості, згідно з немирущими ідеями Декларації Американської Незалежності.

Цей пам'ятник нашим дітям і внукам з роду в рід заповідатиме: боріться проти всякої диктатури — і поборете, боріться за правду Божу, за волю й справедливість, за правдивий мир, за єдиний мир і братолов'я Тараса!

Сьогодні День Подяки нашого Комітету. З глибини душі дякуємо Господові, що видімо благословення наше діло й допомоги перемогти всі ворожі заціпки, дякуємо всім нашим жертводавцям, всім головам і утратам наших Комітетів, дякуємо нашій пресі й молоді, дякуємо нашим св. Церквам та всім організаціям. Спасибі! Найближча дяка американській волелюбній нації.

ЛЕОНІД МОЛОДЖАНІН
Скульптор, творець пам'ятника Шевченкові

Справа побудови пам'ятника великому синові українського народу Тарасові Шевченкові обговорювалась так багато і всебічно, що тут мало що можна додати. Але, маючи безпосереднє відношення до створення монументу, я бажаю сказати кілька слів.

Образ Шевченка — улюблена тема багатьох наших майстрів графіки, пензля і різця. Мистці звертали головну увагу на Шевченка доби застосування і по застосуванні. Як часто кажуть — у старшому ділі. Образ Шевченка до застосування, тобто молодшого, в графічних та малювальних творах, а в скульптурних, за виїняттям кількох речей — це дуже мало опрацьований. Тема молодого Шевченка якраз

тієї доби, коли він написав наймогутніші свої поетичні твори, за які був так тяжко покараний, мене вже давно цікавила.

Тому для конкурсу на проєкт пам'ятника я почав шукати головну ідею, і всі мої думки якось зверталися до поеми „Кавказ“, до теми Прометей, і, як результат — я почав працювати над образом Шевченка якраз доби до застосування.

Ідеї Шевченка занадто реальні для всіх нас, і тому я не шукав розв'язки в абстрактних формах. До того сказати, я ще не бачив ані одного абстрактного твору, який би символічно чи в якось іншому способі виявив цього велетня духа. Тому для пластичного вислову ідеї я пішов шляхом репрезентативним.

Під час конкурсу ще не було точно відомо, яку площу призначать, і це ускладнювало працю над проєктом. Тоді у мене постала думка зробити так, щоб пам'ятник мав своє власне архітектурне оточення. Тому я впровадив скелю з Прометеем, як незалежний елемент, який давав багато більше можливостей для композиції та розміру Прометей і так само робив спокійне тло для фігури поета, надаючи скелі простих архітектурних форм і краще пов'язуючи її з оточенням площі.

Мистецька Рада столиці пішла першого розгляду проєкту ухвалила композицію фігури поета, а щодо скелі з Прометеем — мала деякі зауваги з причин мені невідомих. У той час вже визначили площу, призначену під монумент, з вимогами, щоб був поставлений не тільки пам'ятник, але й оформлена ціла площа, що було вже далеко поза межами скульптора. На мій прохання, Комітет будови пам'ятника запросив архітектора Радослава Жукіа з Вінніпегу, і з цього моменту робота над остаточною редакцією проєкту і оформленням площі була спільною.

Маючи площу в формі витягнутого трикутника, де практично неможливо розв'язати проблему композиції, побудованої по центральній осі, — треба було шукати нового рішення, де все збудоване на рівновазі мас, і це відносилось до всього оформлення площі і самого монументу. Затримання ідеї Шевченку — Прометей, висліла і оформлення якої ніби найкраще підходило до оточення, було нашою головною думкою.

Динамічність ідеї Шевченка я віддав в цілості його постаті, не зважаючи на те, що звертав увагу на портретну подібність поета, яку я базував на його автопортретах того часу. Комісія Планування впровадила декілька змін, але ті зміни не мали ніякого впливу на мистецьку концепцію монументу.

Я і архітект думав, що ми виконали наше завдання перекладом українського суспільства, але рівночасно бачимо, що монумент знайшов відповідне місце в американському середовищі.

Вірю, що цей момент стимувуватиме серця українсь-

кої суспільності до творчої праці, згідно з ідеями Шевченка.

Д-р Б. ОЛЕСНИЦЬКИЙ
Представник жертводавців

Глибока символіка і трагічність, але повний правди зміст в тому, що пам'ятник справжньому, непофальшованому Шевченкові ми здвинули на цей день, а якраз тут, у Вашингтоні.

Не на рідній землі, але в далекій і чужій столиці імперії, в якій поза фасадами неймовірних парадоксів світової політики ферментується новий невідомий світ духів, неформальний світ, — ми взяли і на мармуровому цоколі поставили динамічну, сповнену ідеалами правди і волі постать нашого Шевченка.

І може вперше — завдяки мистецькій візії великого скульптора і без цензури „старшого брата“ — Шевченка стану ми нами такій, який він був у глибині своєї геніальності духовності.

Повна внутрішнього динамізму, молюда, граціозна постаць цього духовного велетня, шляхетного чемпіона правди і волі і непокірного пророка модерної нації — відважно і без почуття провинційної меншовартості — станула на просторій площі поміж розкішними палацями посольств і амбасад.

І як би воно не було, а пам'ятник Шевченка — наперекір волі народозбивців і нагляд неперевіреним майстром поневолення — став першим справжнім амбасадором української правди у Вашингтоні.

Історичній церемонії передачі пам'ятника Шевченку в опіку Уряду цієї великої і волелюбної країни, щастивим свідками яких ми були сьогодні, — це немале символічний акт дипломатичної акредитації духовного представника поневоленої України.

Волелюбний і згоді з української землі доказали самі собі і здивованому світові, що те, яке ще вчора здавалось неможливим і нездійсненним, — можна об'єднати і дружити зусиллям вже завтра переміняти в завершене і дієве.

А втім, у цій як же радісній і святковій хвилині ми всі присутні і вся велика спільнота екзильної України, — всі ті, які малими чи великими жертвами допомогли реалізувати цей так дуже щасливий подуманий проєкт, — вповні свідомого того, що пам'ятник Шевченку у Вашингтоні — це хоч і як успішний, але насправді тільки перший етап наших важких і далеко не завершених змагань за українську правду у вітчизні.

Геніально оформлена скульптура великого Шевченка залишилась мертвонародженим експонатом хоч і як високої мистецької творчості, коли ми не зуміємо оживити її справжнім Шевченковим духом, коли ми при допомозі авангарду нашої культурної і мистецької еліти не зробимо її вихідною базою для промикання вселюдських і національних ідей нашого пророка у

САЛЮТ З'ІЗДОВІ І ВІД З'ІЗДУ

Цього тижня — черговий з'їзд Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА), чергові ділові збори делегатів від понад 600 лікарів і лікарів-стоматологів та їх організованих клітин у мережі українського поселення ЗДА і Канади. Протягом 15-ти років організованого українського лікарського життя в Північній Америці УЛТПА відбуває кожних два роки, у річній зміні, свої наукові і ділові з'їзди. Цього року — ділові збори.

Коли думка зупиняється на лікарському з'їзді, який є лише одним із багатьох в житті української громади, то не тільки для того, щоб відзначити, що він також важливий, не тільки тому, що він, як і інші, кладе черговий камінь на шляху нашого розвитку і в якійсь мірі мобілізує актив нашого життя. Хоч лікарі всіх народів, а зокрема українські, відомі як певна каста, яка віддає своє знання і працю не тільки за гонорар, але й за тепле слово та признання — справа тут не в традиційних компліментах, коли йдеться про лікарський з'їзд. Справа у фактах формування нашого спільного життя, а в ньому наш доробок: український організований лікарський кадр.

Медична громада українців Північної Америки — це професійна організація, відмінна від усіх існуючих у світі лікарських організацій. Це не профспілка совєтського типу, поставлена до послуг партійних директив і позбавлена всякої ініціативи та свободи. Це не об'єднання західного типу, організоване для охо-

рони прав і привілеїв своєї професії, що керує охороною публічного здоров'я своєї держави, що обмежує свою діяльність виключно лікарськими проблемами, а коли виходить поза ці межі, то лише для охорони чи поширення своєї філософії, яка часто пов'язана із політичною боротьбою даної країни. Це не спілка для спілки, не гурт для збирання кастових привілеїв, не організація примусового чи селекційного членства. Во Українське Лікарське Товариство нашої еміграції — це добровільна спілка українських патріотів лікарської професії.

Якщо при наукових з'їздах УЛТПА нагірлох треба ставити на лікарів українського роду, то при ділових зборах нагірлох лежить на людях українського почуття, які мають лікарську професію. Охота співпрацювати із зорганізованою громадою і, врешті, потреба творити форми, в яких зберіглось б почуття приналежності до українського кореня — ось чим не основні засади, якими керувалися основоположники УЛТПА.

Не тільки спільна професія, спільна національність, спільна доля збирання наших лікарів в організований гурт. Почуття співвідповідальності, охота співпрацювати із зорганізованою громадою і, врешті, потреба творити форми, в яких зберіглось б почуття приналежності до українського кореня — ось чим не основні засади, якими керувалися основоположники УЛТПА.

Якщо до цього додати плекання традицій українського лікаря, заохоту до професійного росту та роздумування (Закінчення на сторінці 3-ій)

духову структуру вільного світу.

Справжній, непофальшований Шевченко вийшов разом із нами на чужину, щоб показати вільному світові дійсне обличчя своєї геніальності духовності, яка так органічно пов'язана із найшляхетнішими елементами української душі.

Наше завдання — скинути з Шевченка штучно накинений і перестарілий костюм корифея побутового фольклору і хоч би як майстерно співацько-ляльової проблематики — і показати здивованому світові Шевченка таким, як він був — у повно розгорнутій величії його безсмертного прометейського духа.

Наше завдання — раз на завжди скинути з нашого національного організму фальшиве тавро якоїсь плеємінної приналежності до російсько-многонаціонального горняла і показати вільному світові окрему, повноцінну, духовно завершену і непокірену українську націю з її власною героїчною історією, з неозначеними скарбами власної української культури, з невичерпним і повним снаги резервуаром талановитих людських кадрів і з незламною детермінацією — у слушний час сгинути по власну форму суверенного державного життя.

Свідомість того, що на окремому сквері у Вашингтоні, серед зелені дерев — гордо

пнишаста надхнення і бадьора постає нашого Шевченка, — буде для нас постійним стимулом у завзятій і безпощадній боротьбі із брідими і червоними фальсифікаторами нашої історії, нахабними узораторами наших наукових і культурних надбань і затеями конспіраторами, які, прикинувшись спецами від великих проблем Східної Європи пролізли в університети, в редакції великих пресових концернів і видавництвах енциклопедій та науково-історичних публікацій — і не правдою або мовчанкою стараються шкодити українській справі.

Нам не вільно забувати про те, що „антравіш волю“ і залишивши за собою фронт збройної боротьби з найзміном на рідних землях, — ми взяли на себе священний обов'язок поширити і розбудувати цей фронт за українську справу та українську правду у вільному світі.

І коли сьогодні ми, а з нами і вся українська спільнота, ще раз схилиємо голову перед пам'ятником нашого Шевченка у Вашингтоні, — то хочеться вірити, що високі ідеали волі, любові та братерства, що їх цей титан духа і слова залишив нам у своїй спадщині — зуміють спонукати всіх нас до згоди, взаємної пошани і посвяти, які так дуже, дуже потрібні нам до сповнення наших давніх великих завдань та задумів.

А. Власенко-Бойчук
ГОСПОДАРНИК-ПРОМИСЛОВЕЦЬ У ТВОРЧОСТІ У. САМЧУКА

Трилогія „Ост“ складається з трьох томів: „Морозів хутір“, „Темнота“ і „Родина“, остання має повністю в біжучому році. Над повістю працював Самчук від 1945 року, хоч ідея цього твору зродилася у нього раніше. В цій повісті автор виїхав поза межі Волині, в центральну область України, над Дніпро, на хутір Григора Мороза, біля Канева, де відбувається дія першого тому. Дія другого тому, „Темнота“, проходить у різних місцевостях: хутір, село Ліпнява, Канів, Київ, земляки бездомних, тюрма, таворія праці, Харків, санаторія письменників і для контрасту: вигідні канцелярії комуїстичних достойників, ресторани та приватні мешкання.

Дія третього тому відбувається на терені післявоєнної Німеччини. „Ост“ починається в 1917 році, після розвалу царської імперії, а кінається подіями другої світової війни. Першим томом відзеркалює іділічне життя хутора з його традицій, яке автор контрастує із нищівною стихією революції, що по малу докопчується до хутора.

В другому тому автор описує масові чистки, що потрясли нищівним життям мешканців СССР, колективізацію, голод і репресії.

Композиція трилогії двоїни — Морози і Лоханські, при чому Морози стоять в центрі уваги автора, а Лоханські поширюють рішче

повість. Фабулу творять відносини між цими двома родинами в першому томі, а життя двох подруж, Івана з Мар'яною та Андрія з Ольгою, сестрами Лоханськими, в другому томі.

Сім'я Морозів складається з батька, чотирьох синів і доньки Тані. Сопрон, найстарший, техник — водій трансєйбурського експресу; Петро, що живе в Києві, майляр; Іван — спадкоємець хутора і найменший Андрій, що кінчає студії, цікавиться поезією; Таня, що по смерті матері та Іванової жінки, веде хазяйство.

Два старші брати обрисовані елабо, вони відіграють підрядну роль в повісті. Два молодші — головні персонажі трилогії. Ось як характеризує автор братів Морозів: „Міцні, барчисті люди, кресні з доброго матеріалу, не дуже плекані, але роблені рукою майстра, що знає своє діло. Кожний з них творить заокруглену цілість“. („Морозів хутір“, стор. 33).

Іван та Андрій є виразниками авторських ідей, при чому Іван репрезентує „ділову“ концепцію, Андрій — „героїчну“. (Там же, стор. 539). Іван обороняє концепцію будівлі імперії, федерації всіх слов'янських республік, Андрій захищає концепцію самостійної України. Навітляючи обох концепцій у формі дискусій займає, поруч ритуальних описів, левину частину першого тому.

З Іваном Морозом зустрічається читач після його повороту з німецького походу. Там приглянувся він до західноєвропейських метод агрономії та індустрії і за цими добрими зразками задумує модернізувати не лише свій хутір, але й „ціле своє надніпрянське довкілля“. Він мусить добути підвищення продукції, закляти експортну фірму: „Лаш Мороз і син“, „відкрити світові очі на те, що тут росте, виростає“ (Там же, стор. 222).

Іван так зайнятий своїми планами, що й не помічає навізання революції. Він не розуміє її і дивується: „Чому люди хочуть воювати, а не хочуть працювати? Так само негативно наставляє Іван Мороз до вильзання змагань України. На його думку, це козацька романтика,

анахронізм, некорисний для всього слов'янського світу і для імперії. Він заявляє Андрієві, що: „Відділення України потягне за собою занепад Росії. Більше. Занепад слов'янства“. (Там же, стор. 157).

Іван — типовий малорос, аподітичний, як і його батько. А на Росію дивиться він „імперськими очима“, так, як до його колись учили у школі: „Росія кладе собі, так би мовити, міст між двома океанами: тут на заході — Атлантичний, а там на сході — Тихий“. (Там же, стор. 131).

Він захоплений політикою російської імперії: „А наша політика! Тисяча літ грандіозного будівництва... Я можу рівняти з нами хіба Росію...“ (Там же, стор. 131).

Іван Мороз рішуче за збереження імперії, яку він уважав нашою імперією, остогослово слов'янського світу. Іван Мороз репрезентує ту частину української спільноти, що стояла осторонь визвольних змагань і майбутність України добувала в її господарській розбудові і туди спрямовувала всю свою енергію та

здібності. Слушно Андрій дописав братові: „Це наше хуторянство і привело до загибелі наш славний рід. Візьми ти часи козацтва. Доки ми тримали шаблю в руці, доти нас поважали...“ (Там же, стор. 443).

Шойно втративши хутір, Іван Мороз розуміє, що господарем може бути він тільки у власній державі, керований людьми тієї самої нації, що й він і йому стає ясно, що: „Україна, хочемо ми чи не хочемо, буде Росія і тільки вона дає нас на розрив“. (Там же, стор. 361).

Комуністичний режим нищить Морозів хутір, але не знищує активної постанови до життя братів Морозів, не ломить їх родинної любови, не притуплює їхнього вміння жити і в найтяжчих обставинах. Іван Мороз протиставляє найдовше: „І тільки він, Іван Мороз, син Григора, грішний і осамітнений, одважливий протиставляється силі, що скинула імператора, розторочила трон, розчиляла князів, фабрикантів, Церкву, традиції. Виклятий і приречений“ („Темнота“, ст. 21-22).

Автор проводить свого героя крізь тюрми і вигнання до нової кар'єри. Його не нпшбелі наш славний рід. Візьми ти часи козацтва. Доки ми тримали шаблю в руці, доти нас поважали...“ (Там же, стор. 443).

Шойно втративши хутір, Іван Мороз розуміє, що господарем може бути він тільки у власній державі, керований людьми тієї самої нації, що й він і йому стає ясно, що: „Україна, хочемо ми чи не хочемо, буде Росія і тільки вона дає нас на розрив“. (Там же, стор. 361).

Комуністичний режим нищить Морозів хутір, але не знищує активної постанови до життя братів Морозів, не ломить їх родинної любови, не притуплює їхнього вміння жити і в найтяжчих обставинах. Іван Мороз протиставляє найдовше: „І тільки він, Іван Мороз, син Григора, грішний і осамітнений, одважливий протиставляється силі, що скинула імператора, розторочила трон, розчиляла князів, фабрикантів, Церкву, традиції. Виклятий і приречений“ („Темнота“, ст. 21-22).

Самчук показує, як талановиті індивідуальності партії старіється ладити не дошки комуністичної економіки, а рівночасно показує трагедію індивідуальності, що віддає і сили і здібності системі, яку ненавидить. В „Темноті“ показує також Самчук, що люди, які довершили революцію, не здібно створити найпростіших життєвих умов для широких мас населення: „Справа в тому, що робити революцію і будувати господарство — зовсім різні аспекти“. І вимагають вони, зрозуміло, не тільки різного людського матеріалу, але зовсім різного духовного настанлення в цілому“ („Морозів хутір“, стор. 355).

Для наладнання будови імперії треба людей, які вміють працювати і вміють будувати, людей, що їх предки збудували першу слов'янську державу Антів, і Київську Державу, і російську імперію, потрібно українців: „Там Росію створили, як не кажіть, люди не було ніякого Калити, ніякого Пушкіна, ніякого Достоєвського... Чому Росія не може існувати без нас? Чому ми не можемо існувати без Росії? Чи не обопільне це зухвальство? Ні. Це так є. Росія дійсно без нас існувати не може. Не тому, що не матиме нашої пшениці, а зовсім з інших причин. Росія побудується з'являть, з якого черпає мораль творчої сили, бо сама перекинута силою руйну“. (Там же, стор. 161).

Ця „творча сила“ — це особина прикмета Самчукового героя, особливо Івана Мороза, Мороз будувати залізницю, освоєння тайги, будувати нові оселі, (Закінчення на стор. 3-ій)

САЛЮТ З'ІЗДОВІ І ВІД З'ІЗДУ

Закінчення зі стор. 2-ої

над можливими користями для українського матеріала, тепер і в майбутньому — тоді така організація виходить поза межі професійної спілки, і стає живучою частинкою українського організму. В цьому її значення, яке в свою чергу вносить організацію у передові ряди нашого життя. Так і бачить українська громада і, мабуть, ставити до неї пропозитивні вимоги.

Лікар нашої цивілізації, а в тому числі й українській, це не дипломований джентельмен із візником у білих рукавичках. Це в більшості важко працююча людина. Поміняючи час, який лікар змушений віддавати своєму фахові, а це чимало інших чинників, що витворюють особливу атмосферу. Бо, наприклад, рука, покладена на посвідку про народження, операційний звіт чи посвідчення про смерть людини — це не механіка підпису. Це частина філософії буття, а з нею й потреба пережити, а то й жити за багатьох. Якщо до цього додати переважність практичності в одних, зосередженість над спеціалізацією чи науковим дослідом в інших, помаленьку інтелектуального життя в інших — стає дивним, звідки бере український лікар час на творення організаційних форм своєї професійної установи.

Однак, належачи до американських та канадських професійних організацій, до

ти політичної боротьби із намагаючись увести "свою" політику або "захопити владу". Увесь час є тут спільний знаменник, який єдине здорові кадри в одній організації. Незалежно від можливих недоліків, всі управні центри зуміли втримати й розбудувати установу, а редактори "Лікарського Вісника", особливо останніми роками, виставили широко розкидану громаду в єдину родину.

І цей з'їзд можна з певністю сказати, не буде підсумком перегонів у писанні рецептів, не буде обговоренням висоти гонорарів, ані дискусією про те, хто з ким і проти кого. Знову актив, знову й далі розбудова установи, знову не "посади", а звичайна, важка праця у відірваній від родини "вілній" хвилі, знову і далі забезпечення свого доходу до організаційних рамок, несення імені українського професіоналіста у довідках, намічування, де і коли можна це краще заповнити рамки нашої організаційної громади. Не відірваним від життя і громади кломом — а участю своїх сил у розбудові нашого, передусім духовного, життя. Не у відірванні — а у включенні. У конструктивізм доповнення.

Зорганізований і здоровий лікарський кадр з усіма своїми досягненнями: професійним, інтелектуальним, науковим, духовним і громадсько-політичним вже давно поставив себе у власність української громади, як частину її. І, як в минулому, так і тепер, сніло добровільного поставлення себе в таке світло — факт чергового з'їзду у продовженні праці — це неписаний салют українського лікарського кадру на еміграції своїй громаді і своєму народові там, над Дніпром.

Змагання в красномовстві в семінарії св. Василя у Стенфорд, Конн.

4 квітня відбулися в семінарії св. Василя змагання учнів-промовців. Із 9-ої, 10-ої, 11-ої та дванадцяті класів виступили шість найкращих промов, опрацьованих під керівництвом учителя д-ра В. Луцева.

Хоч шість змагунів не мало змоги поспівувати іншим, теж не менш добрим промовцям. При добірці учнів і самі учні руководилися знаннями мови змагуна, його дикцією, змістом промови та її оригінальністю. Наголосили й граматичні, рідше стилістичні недоліки, довелось справити учнів.

В названому дні стало дві групи до змагання. Англомовна група із шести студентів не українців і українців, що під проводом директора о. Л. Монара опрацювали тему: "Релігія в могому житті" та стилістику й граматичні засоби української мови в ЗДА". На змаганнях були присутні батьки учнів, студенти коледжу і всі учні середньої школи, гості та члени Батьківського Комітету і запрошені судді. На суддів запрошено 6 мін. Закарпатської України, проф. Августина Штефана, директора однієї з публичних народних шкіл Стенфорду М. Нагорного й учителя Я. Лукова.

Після відчитання англійських промов приступили до української частини. На залі було доволі багато батьків українців та й більшість студентів розуміла промови, хоч була напружена увага, але не можна було перебивати її оплесками. Першим виступив учень 12-ої класу Володимир Ковалівський з Асторі, Л. І. Його промова обдумана, речена, написана з переконанням і закінчувалась

Господарник-промисловець у творчості У. Самчука

Закінчення зі стор. 2-ої

використовує підземні багатства. Він — в'язень режиму, але він — будинок Еразмі.

І хоч Самчук наділяв свого героя і творчим розмахом, і красою і мужністю, Іван є радше трагічною постаттю нашого сучасного і нашого минулого. Самчук створив піовера — еразміста, людину широкую і сміливую, але несе цивілізацію в неосвоєні простори, що бореться за поступ людства, але робить це на славу і користь зорога своєї батьківщини. І власне в цьому полягає трагізм Івана Мороза, і не лише Мороза, а всіх українців, які вже триста літ служать "старшому братові", хоч і поновлять як Іван Мороз, утративши віру в свою провідну серед слов'ян, ролю.

Самчук вивів свого героя з селянської аристократії, з хутора, що над Дніпром, чим зв'язав його з першими будівниками української державності, і заставив будувати його нову імперію, СССР, якого Україна як складовою частиною. Тому слушно Юрій Шевельов назвав Івана Мороза "імперською людиною", а не українцем, а Самчук свій, повний незрозумілого твір, "темною", а не боротьбою. І тому Іван Мороз не зрадник, як його називають деякі читачі і критики, а лише — малорос!

В "Ості" Самчук ще раз повернувся до концепції Киріло-Методієвського Братства, федерації слов'ян під проводом України, навіваючи до минулого, до провідної ролі України — Русь. Самчук обіцяє, поставивши питання радше в широкому, світовому і загальнолюдському масштабі. Самчук влучно підкреслює ролю українців в будові імперії, що потверджують не лише історичні факти, але й події наших днів, які вказують, що коли імперія знаходиться в критичній ситуації, до голошу приходять малороси, які стабілізують західні позиції імперії. Так було за Петра І, так і сьогодні!

І інструмент добре вишколеної танцювальної групи. По го промова цікава й оригінальна але треба було викресати більше запалу, а МIRON завзятий козарюга, він опанує краще мову й такі виїде переможцем!

На закінчення треба відмітити, що в Семінарії св. Василя відбуваються такі змагання щороку, але українських промовців допущено вперше, і віримо, що не востаннє!

Враження із змагання було глибоке й мало чималий вплив на учнів, але й на батьків. Треба подумати, щоб такі змагання влаштувано в інших школах. Організаторам належить за це подяка.

О. М.
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
УНКОЮЗУ!

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

На прохання друкувати статті в "Свободі", що надіслані до редакції, редакція не може прийняти та опублікувати на фонді "Свободи" та її виданнях: "Український Тижневик" і дитячого журналу "Веселка", і потверджує а подальшою асистою одержаної суми:

СПИСОК Ч. 19.

С. Подоль, Альбін	\$50.00	Кляванд	1.00
Р. Григоріо, Дітрі	10.00	І. Труш, Вест Істон	1.00
Я. Рак, Ірвінгтон	5.00	Н. Зопко, Зеймор	1.00
П. Кізел, Дітрі (з нагоди)	10.00	Т. Зопко, Зеймор	1.00
Прийняття в честь Аліни		Л. Габріел, Воррен	1.00
І. Теодора Медведів	5.00	Ю. Куріленко	1.00
Д-р В. Семіа, Тікс	5.00	Лос Анджелес	1.00
Д-р С. Ворх, Ньюарк	5.00	В. Максимів, Нью Йорк	1.00
Д-р П. Орішкеніч, Бруклін, Н. Й.	5.00	Д. Баранський, Ваффало	1.00
В. Сенекас, Оренд	3.00	В. Олейко, Денвер	1.00
І. Малейка, Шікаго	3.00	З. Максимів, Нью Йорк	1.00
Р. Реттелович, Дітрі	3.00	Д. Баранський, Ваффало	1.00
А. Корольок, Геркімер	3.00	Н. Н. Скреттон	1.00
В. Кметь, Кляванд	3.00	Н. Н. Скреттон	1.00
Т. Стефанюк, Дітрі	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Літвін, Стенфорд	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
П. Кірко, Вільям	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
С. Яхороніч, Шікаго	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
А. Куш, Шіра	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
М. Вурдлі, Шікаго	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Я. Войнарович, Шікаго	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
О. Захаріа, Оук Парк	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
В. Силіурович, Шікаго	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
З. Петеш, Шікаго	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Г. Прокопович, Шікаго	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Д-р Г. Чвартацький	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Іонкерс, Н. Й.	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
І. Турік, Озон Парк	3.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Г. Мартинюк, Грісбай	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
П. Грішай, Шікаго	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
М. Рибка, Джерсі Сіті	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
О. В. Федорів, Сиракуз	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
І. Куз, Пассайк	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
А. Корбик, Гамптр	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
С. Яць, Роквейк Біч	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
В. Стеція, Пассайк	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
В. Валасек, Пассайк	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
В. Дорфман, Рокестер	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Т. Рабчик, Ньюарк	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Д. Розопна, Ньюарк	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Я. Круп'як, Дітрі	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Р. А. Гарріах, Рокестер	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
М. Вацінський, Л. Айленд	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Г. Яремчук, Істон	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
М. Станарев, Шікаго	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
А. Панчичин, Філа, Па	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
А. Чорний, Балтімор	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
М. Корінеп, Л. Анджелес	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
Д-р В. Малиновський	2.00	С. С. Скреттон, Нью Йорк	1.00
		С. Готра, Дітрі	1.00

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

У СТОЛИЦІ ПІВДЕННОГО В'СТАНУ САНТОНІ АРЕШТОВАНО 40 осіб за змову проти теперішнього тамашнього уряду Фана Гуї Квата. Одна третина арештованих — цивільні особи, решта військовики. У зв'язку з поголосками про можливість перевороту — південно-в'стамське летувство було поставлене в стан воєнного потугі.

ЗАХІДНА НІМЕЦЬКА СТАРАЄТЬСЯ СТАТИ ЧЛЕНОМ ДУНАВСЬКОЇ КОМІСІЇ, що має нагляд над навігацією по Дунаю і займається проблемами будови каналів, розбудови гірля, будови мосту, що лучив би Румунію і Болгарію і т. п. Дунай випливає з Західної Німеччини, але членами цієї Комісії є ЧСР, Мадярщина, Югославія, Румунія і Болгарія — всі комуністичні країни, з якими Західна Німеччина не має дипломатичних, тільки торговельних, зв'язків. Належать туди ще СССР і Австрія.

У РИМІ, НА ТЕРЕНІ ВАТИКАНУ, ОБРАНО в суботу 22 травня нового "отця генерала" найсильнішого римокатолицького монашого Чину ОО Святих: єпископа Недра Аррупе, родом еспанця, 57-річного лікаря, який від 30-ох років живе в Японії і в 1945 році поспішив з лікарською допомогою жертвам атомової атаки у Гірошімі.

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ ЛІТОМ 1965 РОКУ

ТАБОРИ НОВАКІВ

1. "Вовча Тропа", Іст Четтем, Н. Й. — 4 липня до 31 липня
2. "Новий Сокол", Норт Коллінс, Б. Воффало, Н. Й. — 24 липня — 14 серпня
3. "Зелений Яр", Б. Дітрі, Мін. — 25 липня — 15 серпня
4. Висконсин, Станція Шікаго — 15 липня — 5 серпня

ТАБОРИ НОВАЧОК

1. "Вовча Тропа", Б. Гарфурду, Конн. — 3 липня — 25 липня
2. "Вовча Тропа", Іст Четтем, Н. Й. — 31 липня — 24 серпня
3. "Новий Сокол", Норт Коллінс, Н. Й. — 4 липня — 24 липня
4. "Зелений Яр", Б. Дітрі, Мін. — 4 липня — 25 липня
5. Висконсин, Станція Шікаго — 15 липня — 5 серпня

ТАБОРИ ЮНАКІВ

1. "Вовча Тропа", Б. Гарфурду, Конн. — 3 липня — 25 липня
2. "Вовча Тропа", Іст Четтем, Н. Й. — 31 липня — 24 серпня
3. "Новий Сокол", Норт Коллінс, Н. Й. — 4 липня — 24 липня
4. "Зелений Яр", Б. Дітрі, Мін. — 4 липня — 25 липня
5. Висконсин, Станція Шікаго — 15 липня — 5 серпня

ТАБОРИ ЮНАЧОК

1. "Вовча Тропа", Б. Гарфурду, Конн. — 3 липня — 25 липня
2. "Вовча Тропа", Іст Четтем, Н. Й. — 31 липня — 24 серпня
3. "Новий Сокол", Норт Коллінс, Н. Й. — 4 липня — 24 липня
4. "Зелений Яр", Б. Дітрі, Мін. — 4 липня — 25 липня
5. Висконсин, Станція Шікаго — 15 липня — 5 серпня

ВІШКІЛЬНІ ТАБОРИ

1. Курс-табір для новачків впорядкованих східних округ на "Вовчій Тропі", Іст Четтем, Н. Й. в часі від 26 червня до 4 липня. Комендант пл. сен. О. Гаврілюк.
2. Курс-табір для новачків впорядкованих середніх округ на "Новому Соколі", Б. Воффало, Н. Й. в часі від 26 червня до 3 липня. Комендант пл. сен. Надія Кулінчак.
3. Курс-табір для вишколу дівчат новачоків "Лісова Школа" в Гайтер, Н. Й. в часі від 20 червня до 3 липня. Комендант пл. сен. Ю. Крижанівський.
4. Курс-табір для вишколу дівчат новачоків "Лісова Школа" в Гайтер, Н. Й. в часі від 20 червня до 3 липня. Комендант пл. сен. Ю. Крижанівський.
5. Курс-табір для вишколу дівчат новачоків "Лісова Школа" в Гайтер, Н. Й. в часі від 20 червня до 3 липня. Комендант пл. сен. Ю. Крижанівський.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЙНІ ТАБОРИ

1. Літунсько-гірсько-морський табір для юнаків в часі від 3 липня до 18 липня в Аділанк Форест Резервешмен, Індіан Лейк. Організатор Улад Старших Пластунів в США. Провідні: ст. пл. Ярослав Лучинський, ЧМ, ст. пл. МIRON Вайюк, СМ, пл. сен. Володимир Пилишенко, ЧМ.
2. Табір "Стежкі, Кухні" для юнаків із пробою розвідчів понад 16 років життя і старших пластунок, в часі від 15 серпня до 28 серпня на "Вовчій Тропі", Іст Четтем. Організатор Плем'я "Перші Стежкі". Комендантка пл. сен. Люба Крупа.

МАНДРИВНІ ТАБОРИ

1. Мандрівно-водний табір для старших юнаків і старших пластунок в стежці Нью Йорк у місяці липня. Організатор П. Кур. УСП-ок "Перші Стежкі". Комендантка пл. сен. Ольга Колодій.
2. Мандрівно-водний табір для старших юнаків і старших пластунок у горах Аділанк. Організатор Куріа УСП-ок "Чорноморські Хвилі".
3. Мандрівно-водний табір для старших юнаків і старших пластунок в "Ольгині Парк", Канада в часі 14 серпня — 28 серпня. Організатор Куріа УСП-ів "Хмельниччина". Комендант ст. пл. Роман Піріг.
4. Мандрівний табір для старших пластунок в горах Барабу в часі від 13 червня до 19 червня. Організатор Станція в Шікаго.
5. Мандрівний табір для старших юнаків в горах Барабу в часі від 6 червня — 12 червня. Організатор Станція в Шікаго.
6. Мандрівний табір для старших юнаків в Канаді в часі від 10 липня до 21 липня. Організатор Станція в Дітрі. Комендант пл. сен. Ігор Король.

УВАГА! Пригадуємо, що реєстрація таборників на місця липень починається 31-го травня ч. р.

КРАНОВА ТАБОРОВА КОМІСІЯ

Українська Вільна Академія Наук у США

ФОНД ІМ. ДМИТРА ДОРОШЕНКА

— організовує —

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І МУЗИКИ

УЧАСТЬ ВЕРУТЬ:

АНТОНІНА ПІДДУБНА-ЛІСЕНКО, оперова співачка, меццо-сопрано.
Проф. ЗОН МАРКОВИЧ, фортепіано.

СТУДЕНТИ:

ЗОН ГРАУР, плано і ПАНА МАНЮЛО, спів.
В програмі: М. Лісенко, Я. Лопатинський, Л. Ревуцкій, Я. Степанов, К. Степанов та ін.
Увесь прибуток призначений на допомогу українським вченим, старим і хворим та їх родинам.

Вечір відбудеться

в неділю 30 травня 1965 р. о 6-й год. веч.

в залі БУДИНКУ АКАДЕМІЇ:

206 Вест 100-та вул., Нью Йорк

Запрошуємо Українське Громадянство взяти участь у концерті.

Комісія Фонду ім. Д. Дорошенка

Увага! СИРАКУЗИ, Увага! ЮТИКА і ГЕРКІМЕР!

В неділю, 30-го травня 1965 року

в год. 2-й по полудні

в залі УНДому при 231 King St.

HERKIMER, N. Y.

— відбудеться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів

УНСоюзу

участь в яких повинні брати всі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та Представники і Члени наступних Відділів:

ДУРІГМВІЛ 188 ГЕРКІМЕР 192

РОМ 121 ФУЛТОН 263

ЛІТЕЛ ФОЛС 330 ЮТИКА 58, 484

СИРАКУЗИ — \$9, 317.

У Зборах візьме участь

Ярослав Падох

головний секретар УНСоюзу

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

Звіти Окружної Управи.

Вибір нової Управи.

Доповідь гол. секретаря Я. Падох про стан УНСоюзу і його актуальні завдання.

Роздача членських відзнак заслуженим членам УНСоюзу і членським кампаній 1964 року.

До участі в Зборах запрошуються всіх Членів УНСоюзу та ширше Українське Громадянство.

Іван ПІШУЛЯК Ярослав СЕНІШІН

Голова Окружного К-ту Секретар Окружного К-ту

Українська Вільна Академія Наук у США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

Пряродничого відділу Академії.

Доповідь — Проф. Наталія ОСАДЧА-ЯНАТА: "Інсектицидні рослини в народній медицині на Україні".

Засідання відбудеться в суботу 29-го травня 1965 р. о 6-й год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н. Й.

Дарія Ярославська

ПОВІНЬ

РОМАН

у трьох частинах про нарід, що виїхав з рідної землі.

Перша частина "НА КРУТІ ДОРОЗІ"

Стор. 286 Ціна \$3.50

Замовляйте в авторки:

D. YAROSLAWSKA-STOLARSKA

624 So. 20th Street — Newark, N.J. 07103

Квитки у передпродаж: в крамничих АРКА і ЕКО

в Нью Йорку та "ДНПРО" в Ньюарку.

Початок о год. 8:15 вечора

Яхт відчалю

Українські мистецькі сили в співпраці з американською оперою в Сент Пол, Мінн.

Стейт Міннесота є відомий своїм десяти тисяч озер і чудової природи. В ньому є багато різних театрів. В нашій столиці Сент Полі масо також свою оперу — „Опера Воркшоп“, завданням якої виявляти таланти серед молоді, концентрувати молоді сили на виступах на сцені, приваючи їх до майбутнього ширшого шляху — праці в операх, — як професіоналів. Ця опера утримується пожертвами своїх членів і опікунів. Вже не раз запрошували вони до участі наших співаків: пана Михайла Даниленка, молоденьких співачок Оксану Мірзу і Лиду Курилко.

Всуботу 13 березня вирішили піти послушати, як справляються з своїм завданням молоді сили. Хоч була замість, зала у „Вімен Сіті Клаб“, була переповнена. В ній можна було чути різні мови. Ставили три одноактні опери: „Бастін і Бастіна“ — В. Моцарта, „Внизу долини“ — Курт Вейла, „Сестра Ангеліна“ — Г. Пуччіні. Музичним директором і постановником був Макс Г. Метцгер.

Одноактову оперу „Бастін і Бастіна“ Моцарт написав, як йому було 12 років, і вона настільки була популярна в Австрії, що нею в Зальцбурзі завжди відкривали кожнорічні фестивалі. Сентполський Оперовий Ансамбль поставив цю річ в пам'ять фундаторів цієї „Опери Воркшоп“ пана Рейн Майера. Роль бастіна виконувала панночка Ліда Курилко. Поява її на сцені в ролі хлопця, в чудовому парчовому блакитному костюмі того часу, вільне поведіння на сцені, чудовий голосок приковували глядача до дії.

Гарна була в „нього“ партнерка Кеті Фольдесі — Бастіна. Аудиторія жвила ревувала на дії цих „двох“ — такі вони були милі своїм виконанням і молодістю.

Друга — одноактівка, — це епізод з життя Брок Вівера — фермера, який втік з в'язниці, щоб побачити ще раз свою мило. В ній приймав участь весь ансамбль.

Третя — „Сестра Ангеліна“ — глибоко драматичний твір. Дія проходить в 17-му сторіччі в монастирі. Сестра Ангеліна вже сім років в монастирі і ніколи не говорила з ким про свою родину. Сестри знали, що вона приїде, але не знали причин, які змусили піти в монастир. Одного дня ігумена повідомля Сестру Ангеліну про

приїзд тітки. З радістю зустрічала сестра Ангеліна свою родичку, але у відповідь дістала холодну вимогу — підписати папір, в якому „вона“ — сестра Ангеліна відписує всю свою посильність молодшій сестрі Азні-Віолі, яка має виходити заміж. Сестра Ангеліна радіє з цієї новини, але зазначає, що вона ніколи не забуде свого сина. І тут розкривається її тайна. Холодно і бездушно сповідає тітка про смерть її сина два роки тому. Від такої страшної новини сестра Ангеліна втратила притомність. Врешті вона підписує документ.

Тітка забирає папір і зневажливо до племінниці кидас монастир. Сестра Ангеліна ввесь час мріє про сина і, щоб з'ясувати, як він, випиває отруту. Збавити злочинність свого вчинку, вона просить про прощення за зроблений вчинок. В монастирській каплиці вівтар поволі освітлюється і сестра Ангеліна, вираючи, бачить Пречисту Діву Марію з своїм сином, який простягає рученята до своєї матері.

Це зміст опери Пуччіні. А подала я її тому, що роль сестри Ангеліни виконувала пані Оксана Бринь, відома наша співачка.

Це була чудова гра драматичної артистки в прекрасному голосовому виконанні. Аудиторія замерла. Лише з різних частин залу чулися хливання. Коли дали світло на залу, то це раз тривала мовчанка, яка перейшла в бурхливі оплески. Диригент і всі глядачі дякували пані Оксані за чудове виконання ролі і за співпрацю у виконанні молодих артистів. Виходячи з залу чулося: — „Це була найкраща частина всієї програми“. Я і всі члени хору „Дніпро“, присутні і не присутні на цій виставі, є горді з успіху наших членів.

Валентина Єрмоленко

● В португальській колонії Ангеліна пана Полеза Альмеїда звернулася до властей за відновлення її особистості довідки. Власть перевернула її картотеку, ствердили, що вона — померла 18 жовтня 1963 р. перевернуто „екзумацію“ її домовини і стверджено, що в тій домовині була лялька, виткана газетним папером. Розписано стегані листи за розведенням з паною Альмеїдою чоловіком, який згодом був її смертю та „похороном“ її, щоб „одичити“ після неї спадок.

АТРАКЦІЯ СВІТОВОЇ ВИСТАВКИ В НЬО ПОРКУ

Однією з найбільших атракцій Світової Виставки в Нью-Йорку, яка притягає численних глядачів, є виставлена у Ватиканському павільйоні відома статуя Мікель-Анджело Буонаротті „Піста“, що її привезено спеціально з Риму. Під час зимових місяців ця статуя була охоронювана сильною сторожевою сіткою.

Перед торжественним днем у Філадельфії

Матеріальними засобами й духа інших місцевих церковних громад, це нова тердина живучості й сили нашої віри, та доказ відданості вищим засадам морального життя. Матині української християнської віри й культури, які своїм існуванням говорять про життєвість українських поколінь, їхню духовну індивідуальність, їхню прив'язаність до прадідавської традиції і приналежності до світового християнського руху. Кожна така будова, що супроводилася жертвою, зусиллям і Божим благословенням, є завершенням зовнішнього аспекту нашого життя, з закінченням формою стремління тисяч вірних християнській справі вірних, а роками очікувана хвилина посвячення довершеної будівлі храму, це вже ніби заповнення цієї зовнішньої форми багатством духовного змісту, моральними скарбами християнського світовідчуження людини сучасної доби.

З хвилинною благословення святих церковних мурів і з моментом віддання храму церковній громаді до вжитку, зачинається властива його функція, формування людських душ в обличчя складних суспільних процесів модерної доби: формування цих душ у вірі в Бога, твердійшій за залізобетон церковних стін і у відданості тисячелітній українській християнській традиції.

Модерний український християнин змушений не тільки ставити чоло матеріальному нігілізму й софістичному атеїзму, але й зарозумілу розпину традиційних культурних цінностей серед моря чужих культур. Церква, як організація, мусить мати силу відержати всі атаки як незрушима цілість, яку наші предки зберегли для нас в найчорніші часи нашої історії. Вона, наша Католицька Церква, повинна в часі екуменізму зміцнитися у всьому світі, а не роздиратися, чи наблизитися до форми

Нехайже новітня Зарваниця продовжує світу традицію старої в надії, що вона стане твердиною збереження віри й українських християнських традицій для майбутніх поколінь.

Степан Процик

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

повідомляє, що цьогорічний

ЦЕНТРАЛЬНИЙ

СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС

НА СОЮЗІВЦІ

— відбудеться —

в днях від понеділка 21-го

до п'ятниці 25-го червня 1965 року

Регістрація в неділю, 20-го червня п. р. ввечері.

Зголошення учасників курсу приймається тільки до кінця ТРАВНЯ 1965 року.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Відділи й Округи УНСОЮЗУ повинні подати про висхідку на курс найбільш надійних кандидатів на організаторів та відділових урядовців.

В курсі повинні взяти участь передові організатори та секретарі Відділів, зокрема ці, які не мають великого досвіду та потребують доповнити знання союзного діла.

Програма курсу буде подана пізніше.

Галерея „Ми і Світ“ виставляла праці передового японського майстра

Від 11 до 22 травня відбулася в торонтській галереї „Ми і Світ“ виставка кольорових дерев'яних найвищого сучасного майстра Японії та одночасно й одного з найкращих у світі — Кіюші Сайто. Сайто живе постійно в Токіо. Найбільші музеї модерного мистецтва мають його праці. Але знавці стверджують, що колекція, яка тепер виставляється у нашій галереї, є однією з найкращих, які дозволить бачити.

Обширну інформацію про виставку подали радіофонію СІБІСІ і її коментатор Брус Роджерс сам закупив одну картину. Критик шоденника „Глоб енд Мейл“, Дейвід Сілкоу, написав у своїй критичній 15 ц. м.:

„Кіюші Сайто, народжений 1907, є одним із передових графіків сучасної Японії. Виставка його 25 праць, є відмінною подією в галереї „Ми і Світ“. Виставка номірує акценту Сайтові геометричній стилістиці, то ж це дає милу різноманітність сюжетів, від гротескового стилістичного у французькому кварталі Нью-Орлеану до могутнього Будди і приголомшливо великої „грав'юри

жінки, виконаної в більш традиційній манері. Сайтові гравері мистецтва і гордість повні контрастних тонів і текстур. Він творить ефекти великого і затисненого простору у вузькому, замкненому куточку. М'які, сірі площі рині, нагло переходять у темні, суворі стіни, які, з черги, прозирають відкритими отворами вікон. Кожен детальний дбайливо збалансований, але ефект трапляється випадковий. Тут є сила без театральної бравури“.

Критик шоденника „Торонто Дейлі Стар“, Антоні Феррі, 17 травня, інформував, що Кіюші Сайто походить із славної школи „Сосаку ганга“, який, одержавши в 1951 році у Сао Павло першу нагороду на Бієнналі модерного мистецтва, тепер продає свої речі з такою самою легкістю, як їх продукують. Критик подивлявся геометричну структуру і незвичайну орієнтацію збалансованості його праць.

Виставку Кіюші Сайта відвідало багато визначних знавців мистецтва і колекціонерів. Вона обринувала добре ім'я галереї „Ми і Світ“ на Канадському мистецтвознавчому ринку.

А. Б.

Радісно бачити й слухати...

Присвямо відзначити, що по багатьох містах молоді організації об'єднали відзначати Шевченківський день величавими імпрезами. Ці імпрези своєю формою і змістом переросли традиційні академії, і саме тому глибоке вітлюють Шевченківські ідеї в душу людини.

Радісно бачити, коли на сцені сидять два десятки юних бандуристів (Дітройт), і під мелодичні бандури співають пісні поета. А після кожної павзи, диктори (два студенти) розповідають про життя, творчість і боротьбу Тараса з гнобителями народів. Це ніби розвідка в минуле, і прогноз на майбутнє.

І це радісно бачити і чути, як молоді на вигоні співають веснянок, як уважно слухають старого кобзаря (П. Кистастий), як ця молоді з надхненням рецитують ірації перлини поета.

І вже найвищим резонансом повіяло, коли чужинські студенти декламували твори нашого поета: грецькою, англійською, італійською, французькою, еспанською, литовською, німецькою та японською мовами. Слухачі і думали: Шевченко поет усіх народів, усіх віків.

А ось розповідас фармер з Онтаріо. — До міста нам далеченько. Ми вирішили Шевченківський день відзначити на фермі. Зійшлося нас 8 родин до одної хати. Замість реферату послушали цікавої розповіді про відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Після запитань і відповідей, послушали плиту „Слово Тараса“, наспівану Капелею Бандуристів ім. Шевченка. І хоч цей літературно-музичний монтаж ми не раз слухали, але в гурті він здавався новим. Пісні, музика, в нас святковий настрій. Це була година гарного і змістовного концерту.

Справді, „Слово Тараса“ — це найкращий доробок Капелі і він увійде в історію нашої музики. Це ніби коментар до немирущого, завжди нового „Кобзаря“. А який устрій, де є настоятелем протоземлі?

А тепер, щож пишуть із дому?

„За традицією відвідали Чернечу гору. Хоч була субо-

та, людей було чимало. Сомотужки відспівали „Як умру“... (хору не було), пройшли по кімнатах музею, переглянули експонати (котрий вже раз?), послушали 75-ти річного Кобзаря самоука „Думи мої“ та „Реве та стогне...“ Він дуже нагадував нам Шевченківського кобзаря, що з голосу слав, і руки вже не грають. Всеж, багато дечого нагадав він слухачам з минулого, призабутого“.

Нас радує те, що кобзарі не забув нагадати про минуле, щоб слухачі те минуле сам по-різному згадали.

О. Зозуля

● У парламентарних виборах у Лібії програли пан-арабські націоналісти, які є злециниками єгипетського президента Нассера, що має амбіції бути диктаторським лідером немого арабського світу. Озброєний цією програмою єгипетський уряд, який контролює всю пресу в Єгипті, невід пісати про заворушення в Лібії, пофальшування виборів і т. п. Наслідок такий, що лібієські араби ще більше звернулися проти Нассера і його агентури.

● ПРАЦЯ

МАЛЕ & FEMALE

ОПЕРЕНТОРИ, -КИ

Роблення кишень, дірок на гудзиках, добра платня, постійна праця, присми умовини. Також потрібно досвідченого чоловіка для догляду над роботами на шитку і секції (Section & Piece Workers).

AMELIA COATS

159 Meserole St. Brooklyn

EV 7-7896

RESTAURANT & CATERERS

Поміч

Кухарі і кухарки, мужики до кухні, до миття посуду, портери. Досконалі праці і доск. платня. Відкрито щоденно і в неділі.

Perlovich Employment Agency

135 Norfolk St. New York City

AL 4-6076

В НАШІ КНИГАРНІ МОЖНА НАБУТИ:

Д-р М. СОЛОМІЯ ЦЬОРОХ

монахія Василіянок

ПОГЛЯД НА ІСТОРІЮ ТА ВИХОВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МОНАХІНЬ

ВАСИЛІЯНОК

1. Погляд на історію СС. Василіянок. 2. Погляд на виховну діяльність СС. Василіянок. 3. Додаток — грамоти й документи. Багато ілюстрацій. Стрінок — 256. Ціна \$5.00.

Замовлення, належність (чеки або поштові перекази) слати на адресу:

„СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, ч. 5 439. Дон продовжує оповідати.

— Тієї ночі, — продовжував Дон, — я пробудився захеканий і побачив, що Клайд стояв недалеко...

— Я був спаралізований страхом... І я міг чути, як його вбивчі очі пронизували теміню...

— Та незабаром він відпернувся і посунувся геть... Тільки якась прихильна зміна його думки врятувала мене життя!

До свинайну
Irvington, N.J. (Maplewood Line)
До свинайну з 1-го червня
5 КІМНАТ & КУХНЯ
1-ий поверх, олішне опівання,
гарна секція, добре положення.
Телеф. після 6-го год. вечора.
В неділю — цілий день.
Tel.: ES 1-5940

Real Estate
ІМПОЗАНТНИЙ ВІД
2 модер. спальні, дім на цілий рік, кх. кухня, гараж, близ. міста. \$9,500. Умови. Інші дом. Близ. Союзівки.
KOPP OF KERHONKSON, N.Y.
Dial 914 626-7500

Woodhaven North — \$37,500
Величкий вишкідач, мусить продавати. 2 род. мур. 4 1/2 + 6 кім. апарта. в доб. стані, гараж на 2 авто, 2 опівання. Багато особливостей. Оглядайте тільки за домовленнями.
Robert L. Thornton
165-21 Hillside Ave. JA 6-2069

15 кім. дім при гарній дорозі, річка — ціна \$8,000.00.
10 акрів землі, 500 стіп фронту, потік — ціна \$1,000.00.
60 акрів землі, 600 стіп фронту, річка — ціна \$8,000.00.
14 кім. дім, 3 акри, бонгало — ціна \$11,500.00.
Stephan OLEKSIW
P. O. Box 348, Kerhonskon, N.Y.
Honnay — tel.: 1-914-626-7692

(N. J.) East Brunswick Area
New 52' Ranches, 3 BR, 2 1/2' LR, Formal D.R., Eat in kitchen country style. Full basement. Complete, ready to move in \$16,990. Also available bi-levels. Cape cods & split-levels from \$17,490. \$490 down payment.
BIG BAY BUILDERS
(201) CL 7-4222 or
(201) PA 1-6811
1131 Rt. 18, E. Brunswick, NJ
Ask for Ed. Skibinski

На продаж, Kerhonskon, N. Y.
Посістих над озером, 250 ft. фронту, 8 кім. дім, 2-4 кім. бонгала (все потребує направи), купаль, рибувальні, близ. села, доск. купно. Помір. ціна.
Tel.: Mrs. SCHIFF
(914) 626-5761
DYKER HEIGHTS
Новий 2 род. Duplex, на пів відокремлений, пов. підвал, газ. 939-941 — 72nd Street
Можна оглядати цілий тиждень, вкл. суботу і неділю а/о тел.
BE 6-6937 — CL 6-0539

Праця
● HELP WANTED MALE ●
МАШИНІСТ
Загальний досвід.
Висока платня.
2350 Lafayette Ave., Bronx
Nr. Castle Hill Ave.
& Bruckner Blvd.

Праця
● MALE & FEMALE ●
ОПЕРЕНТОРИ, -КИ
Роблення кишень, дірок на гудзиках, добра платня, постійна праця, присми умовини. Також потрібно досвідченого чоловіка для догляду над роботами на шитку і секції (Section & Piece Workers).
AMELIA COATS
159 Meserole St. Brooklyn
EV 7-7896
RESTAURANT & CATERERS
Поміч
Кухарі і кухарки, мужики до кухні, до миття посуду, портери. Досконалі праці і доск. платня. Відкрито щоденно і в неділі.
Perlovich Employment Agency
135 Norfolk St. New York City
AL 4-6076

Праця
● HELP WANTED FEMALE ●
WESTCHESTER
На кілька годин або повний час. ГОСПОДИНІ І КУХАРКУ
Відповідати, в зрілому віці, шукає подружжя в приват. домі, згит. чинення дому & приготування обідів. Якщо потрібно є помешкання, якщо на кілька годин — треба платити дойд. Треба говорити по-англійськи.
914 WH 8-2999

TRAKKA Company
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3560, New York City
ВЖЕ надіслав зі Швайцарії новий транспорт УКРАЇН-СЬКИХ МАШИН ДЛЯ ПИНСАНИЙ.

Pisne
Українська Високонна Євро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — вислать НАДАЛІ ПАКЕТИ З ОДИНОМ І ХАРЧЕВІ. Різном. асорт. холо-Альмаш. телезвонки, машини до прання і шиття і т. д.
Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6-01 веч., в неділі від 10-8 по пол.

ПРИЙММО СТУДЕНТА
до бюрової праці на повний час на цілі вакансії.
Можливе zatrudнення у вільні години під час шкільного року.
Зголошення подати до 5 червня в год. урядування кожного дня (крім неділі і понеділка). Год. 10-3 по пол. і год. 6-8 веч. у виторок і п'ятниця.
Федеральна Кредитова Кооператива „Симпомпч“ в Нью-Йорку.
88 2nd Avenue
New York, N. Y. 10003
Tel.: GR 3-7310

For Sale
На продаж БОНГАЛА
33 приміщення, 55 акр. чуд. землі, фільтр, басейн, паров. опівання, гар. вода, машина до прання і сушення. Всі спортові угодження.
ULSTER HEIGHTS, Ellenville
За інфор. тел. в Нью Джерсі 772-2489
Мусить продавати, продає з втратою.

Business Opportunity
Величкова нагода.
SUPERETTE BUSINESS & MEAT CONCESSION
+ гараж, що дає екстра дохід. Посістих 98 x 150. Гросерія і делікатесен. Ідеал для подружжя, д. дохід. Ціна на скорий продаж. Треба оглянути, щоб оцінити. Без посередництва.
Tel.: (516) ES 2-6060
PORT RICHMOND, Staten I. CONFECTIONARY (DRY)
Масо гросерії і шкільне приладдя. Близ. церкви, школи. St. Mary's. Добре поставлений бизнес, і кім. зазді для купця. Ціна на скорий продаж. Треба оглянути, щоб оцінити. Тел. власника GI 2-9518

FUNERAL DIRECTORS
Theodore WOLININ, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (8)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в БРОУК, БРОУКЛІН, НЬО-ІОРК І ОБОЛИЦІЯХ.
Контрольовані температури. Модерна залізниця до уязку ДАРОМ.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

„СОЮЗІВКА“ ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в КЕРГОНКСОН, Н. Н.
приймає вписи дітей